

Literatura catalana del segle XX II

Codi: 100678

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501801 Estudis de Català i Espanyol	FB	1	2
2501902 Estudis d'Anglès i Català	FB	1	2

Professor/a de contacte

Nom: Francesc Foguet Boreu

Correu electrònic: francesc.foguet@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Gemma Bartoli Masons

Prerequisits

Sapere aude.

Objectius

L'assignatura, de caràcter propedèutic, es proposa descriure i analitzar des d'un punt de vista formal i social els diversos gèneres literaris en la literatura catalana a partir del segle XX.

Competències

Estudis de Català i Espanyol

- Analitzar críticament la literatura catalana en relació amb les circumstàncies històriques en les quals s'inscriu.
- Aplicar conceptes, recursos i mètodes d'anàlisi literària a la literatura catalana tenint en compte el marc de la periodització de la història literària occidental.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Elaborar estudis de caràcter històric sobre la tradició literària catalana i anàlisis interpretatives sobre les tendències, els gèneres i els autors de la literatura catalana.
- Interpretar els textos literaris en profunditat des de bases filològiques (estilístiques, lingüístiques, etc.) i comparatives.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Valorar de manera argumentada i rigorosa les tendències principals i els autors i les obres més representatius de la literatura catalana.

Estudis d'Anglès i Català

- Analitzar críticament la literatura catalana en relació amb les circumstàncies històriques en les quals s'inscriu.
- Aplicar conceptes, recursos i mètodes d'anàlisi literària a la literatura catalana tenint en compte el marc de la periodització de la història literària occidental.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Elaborar estudis de caràcter històric sobre la tradició literària catalana i anàlisis interpretatives sobre les tendències, els gèneres i els autors de la literatura catalana.
- Interpretar els textos literaris en profunditat des de bases filològiques (estilístiques, lingüístiques, etc.) i comparatives.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Valorar de manera argumentada i rigorosa les tendències principals i els autors i les obres més representatius de la literatura catalana.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar les eines informàtiques i saber consultar les fonts documentals específiques.
2. Comentar textos literaris, aplicant els instruments adquirits, atenent el context històric i sociocultural.
3. Construir un text escrit amb correcció gramatical i lèxica.
4. Construir un text oral amb correcció gramatical i lèxica.
5. Descriure el context històric de la literatura catalana contemporània i relacionar obres literàries amb el seu context històric i cultural.
6. Dominar l'expressió oral i escrita en llengua catalana.
7. Elaborar textos crítics sobre les tendències principals i els autors i les obres més representatius de la literatura catalana contemporània, i redactar assaigs originals, amb domini de la bibliografia pertinent, sobre autors i obres del període contemporani.
8. Exposar els coneixements sobre la història, l'art o altres moviments culturals.
9. Identificar els elements clau de la tradició cultural occidental a partir del segle XIX fins a l'actualitat.
10. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
11. Identificar les relacions de la literatura amb la història, l'art o altres moviments culturals.
12. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la relació de la literatura amb les àrees humanes, artístiques i socials.
13. Interpretar la tradició cultural occidental a partir del segle XIX i fins a l'actualitat, i reconèixer en un text contemporani els trets de la tradició occidental.
14. Interpretar textos en profunditat i aportar arguments per fer-ne l'anàlisi crítica.

15. Mantenir una actitud de respecte cap a les opinions, valors, comportaments i pràctiques dels altres.
16. Potenciar la capacitat de lectura, interpretació i anàlisi crítica de textos literaris i lingüístics.
17. Realitzar treballs escrits i presentacions orals efectives i adaptades al registre adequat.
18. Reconèixer textos literaris des de bases filològiques i comparatistes, aplicar-les als textos de la literatura catalana contemporània i redactar anàlisis de la llengua literària de textos catalans contemporanis.
19. Redactar assaigs històrics i interpretatius sobre la tradició literària catalana contemporània, i exposar i argumentar visions de conjunt sobre fenòmens de la literatura catalana contemporània.
20. Utilitzar la informació d'acord amb l'ètica científica.

Continguts

1. Les poètiques literàries a partir del simbolisme i la classificació dels gèneres literaris

1.1. Introducció a la teoria dels gèneres literaris

1.2. Gèneres i mercat

2. El lloc de la poesia

2.1. La poètica postsimbolista: el cas Josep Carner

2.2. Apunts sobre l'evolució de la poesia catalana contemporània

Seminari 1 (poesia): *La germana, l'estrangera*, de Maria-Mercè Marçal

3. Plataformes i desenvolupament del conte i de la novel·la

3.1. Crisi i represa de la novel·la: de la demanda a la consecució

Seminari 2 (novel·la): *Joana E.*, de Maria Antònia Oliver

3.2. Gèneres breus: la irrupció del conte

Seminari 3 (narrativa breu): *Uf, va dir ell*, de Quim Monzó

4. Els corrents teatrals contemporanis

4.1. El segle XX: del teatre modernista al drama relatiu

4.2. El segle XXI: l'eclosió de dramaturgs i dramaturgies

Seminari 4 (teatre): *Dos de dos*, d'Albert Mestres

5. Gèneres literaris i públic: la literatura de consum

5.1. Públic i literatura: un binomi complex i conflictiu

5.2. Gèneres de consum: el cas Manuel de Pedrolo

Seminari 5 (novel·la negra): *Joc brut*, de Manuel de Pedrolo

6. La literatura del jo: dietaris, memòries, autobiografies, llibres de viatges

6.1. Aproximació a la literatura del jo

6.2. Una mostra d'autors i textos

Seminari 6 (assaig): *Diccionari per a ociosos*, de Joan Fuster

7. Literatura i periodisme

7.1. Panoràmica de la tradició periodística catalana

7.2. Dos grans escriptors/periodistes: Gaziell i Josep Pla

Seminari 7 (periodisme): *Un pensament de sal, un pessic de pebre*, de Montserrat Roig

Prova escrita

Lectures

1. *La germana, l'estrangera*, de Maria-Mercè Marçal

2. *Joana E.*, de Maria Antònia Oliver

3. *Uf, va dir ell*, de Quim Monzó

4. *Dos de dos*, d'Albert Mestres

5. *Diccionari per a ociosos*, de Joan Fuster

6. *Joc brut*, de Manuel de Pedrolo

7. *Un pensament de sal, un pessic de pebre*, de Montserrat Roig

Metodologia

L'assignatura combina les classes teòriques amb els seminaris de lectures, les tutories i l'elaboració i presentació de treballs individuals i en equip.

El calendari detallat amb el contingut de les diferents sessions s'exposarà el dia de presentació de l'assignatura. Es publicarà també al Campus Virtual on l'alumnat podrà trobar la descripció detallada dels exercicis i pràctiques, els diversos materials docents i qualsevol informació necessària per a l'adequat seguiment de l'assignatura. En cas de canvi de modalitat docent per raons sanitàries, el professorat informarà dels canvis que es produiran en la programació de l'assignatura i en les metodologies docents.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat empleni les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques. Exposició del programa	20	0,8	8, 9, 12, 13, 15, 18
Seminaris: comentari i anàlisi de les lectures proposades	25	1	2, 4, 10, 12, 14, 15, 16, 17
Tipus: Supervisades			
Tutories. Supervisió d'exercicis i treballs	30	1,2	6, 7, 10, 15, 16, 19, 20
Tipus: Autònomes			

Estudi	20	0,8	1, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 20
Exercicis	22,5	0,9	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20
Lectura d'obres seguint les directrius proposades	25	1	2, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 20

Avaluació

1. L'assistència i la participació activa a classe valoren especialment la implicació de l'estudiant en la matèria. Es tindrà molt en compte la intervenció en els debats dels seminaris de cadascuna de les lectures.

2. El treball en grup (de 4 persones) consisteix a fer una entrevista en vídeo a un escriptor actual que tracti sobre la seva obra literària i la relació que estableix amb la societat contemporània. Caldrà editar-la i publicar-la en una plataforma virtual per poder-la recuperar, per internet, a classe. Durada de l'entrevista: 10 minuts. De cada entrevista, se'n valoraran sobretot els aspectes següents: 1) preparació de l'entrevista; 2) adequació al nivell formal; 3) concreció de les preguntes, i 4) profunditat de les qüestions plantejades. Presentació i visionat: a partir de l'abril.

3. L'exercici individual es basa en la redacció d'una ressenya d'un dels llibres de lectura obligatòria. Extensió: 2.100 caràcters amb espais. Data de lliurament: a començament de maig.

4. La prova escrita formularà dues preguntes obertes sobre algun dels continguts que s'hagin treballat a classe. L'extensió de les respostes no pot superar una cara d'un full de paper. La prova tindrà lloc a final de maig.

Per superar l'assignatura, cal haver fet totes les activitats d'avaluació.

L'estudiant tindrà dret a acollir-se al procés de recuperació si obté entre un 3,5 i un 4,9 de qualificació mitjana final. Tanmateix, no es poden recuperar les activitats basades en la participació o en el treball en grup (fins a un 50 %). La nota màxima global de la recuperació és un 5.

Per aprovar l'assignatura, caldrà treure una nota mínima de 5.

Notes addicionals:

1. En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, assegurant que tot l'estudiantat hi pot accedir.

2. En el moment de la realització de cada activitat avaluativa, el professor o professora informará l'alumnat (Moodle) del procediment i la data de revisió de les qualificacions.

3. En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. Si es produeixen diverses irregularitats en els actes, la qualificació final d'aquest assignatura serà "zero".

4. L'estudiant rebrà la qualificació de "No avaluable" sempre que no hagi lliurat més del 30 % de les activitats d'avaluació.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen	40%	3	0,12	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20

Exercicis en grup	20%	2,5	0,1	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20
Exercicis individuals	20%	1	0,04	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20
Participació	20%	1	0,04	2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 15, 17, 20

Bibliografia

Lectures

1. Marçal, Maria-Mercè, *La germana, l'estrangera*, Barcelona, Edicions 62, 2018.
2. Oliver, Maria Antònia, *Joana E.*, Barcelona, Educaula, 2018.
3. Monzó, Quim, *Uf, va dir ell*, Barcelona, Quaderns Crema, 1994.
4. Mestres, Albert, *Dos de dos*, Barcelona, Proa, 2008.
5. Fuster, Joan, *Diccionari per a ociosos*, Barcelona, Educaula, 2019.
6. Pedrolo, Manuel, *Joc brut*, Barcelona, Educaula, 2009.
7. Roig, Montserrat, *Un pensament de sal, un pessic de pebre*, Barcelona, Edicions 62, 2018.

Bibliografia sobre les lectures

1. Pascual, Teresa (2007): «Una lectura de *La germana, l'estrangera*, *Desglaç* i *Raó del cos*», *Urc. Monografies Literàries de Ponent*, núm. 22, p. 63-72..
2. Lucas Dobrian, Susan (1997): "*Joana E.: transgressing taboos*", *Catalan Review*, vol. XI, núm. 1-2, p. 65-72.
3. Ollé, Manel (2008): *Retrats. Quim Monzó*, Barcelona, Associació d'Escriptors en Llengua Catalana.
4. Foguet i Boreu, Francesc (2008): «Indagació radical», dins *Dos de dos*, d'Albert Mestres, Barcelona, Proa, p. 109-114.
5. Martí Monterde, Antoni (2019): *Joan Fuster: la paraula assaig*, Catarroja-Barcelona, Afers.
6. Bacardí, Montserrat; Foguet, Francesc (2018): *Vigència de Manuel de Pedrolo*, Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
7. Torres, Aina (2016): *Montserrat Roig: la memòria viva*, Carcaixent, Sembra Llibres.

Bibliografia general

- Ayats, Aida; Foguet, Francesc (2021): *La dramaturgia catalana al segle XXI, balanç crític*, Barcelona, Societat Catalana de Llengua i Literatura.
- Bou, Enric (1993): *Papers privats*, Barcelona, Edicions 62.
- Bou, Enric (2009) (dir.): *Panorama crític de la literatura catalana. De la postguerra a l'actualitat*, Barcelona, Vicens Vives (especialment el capítol dedicat als gèneres).
- Broch, Àlex (1991): *La literatura catalana dels anys vuitanta*, Barcelona, Edicions 62.
- Broch, Àlex; Cornudella, Joan (2016): *Poesia catalana avui 2000-2015*, Juneda, Fonoll.
- Broch, Àlex; Cornudella, Joan (2017): *Novel·la catalana avui 2000-2016*, Juneda, Fonoll.

Broch, Àlex; Cornudella, Joan; Foguet, Francesc (2018): *Teatre català avui 2000-2017*, Juneda, Fonoll.

Camps, Josep; Dasca, Maria (2019): *La narrativa catalana al segle XXI, balanç crític*, Barcelona, Institut d'Estudis Catalans, Societat Catalana de Llengua i Literatura.

Espinós, Joaquim, et al. (ed.) (2011): *Autobiografies, memòries, autoficcions*, Catarroja-Barcelona, Afers.

García Berrio, Antonio; Huerta Calvo, Javier (1992): *Los géneros literarios: sistema e historia*, Madrid, Càtedra.

Garrido Gallardo, Miguel A. (ed.) (1988): *Teoría de los géneros literarios*, Madrid, Arco/Libros.

Gassol, Olívia; Bagur, Òscar (2018): *La poesia catalana al segle XXI, balanç crític*, Barcelona, Institut d'Estudis Catalans, Societat Catalana de Llengua i Literatura.

Gimferrer, Pere (1996): *Literatura catalana i periodisme*, Barcelona, Centre d'Investigació de la Comunicació.

López-Pampló, Gonçal (2017): *D'Ors a Fuster. Per a una història de l'assaig en la literatura contemporània*, València, Universitat de València.

Malé, Jordi; Borràs, Laura (eds.) (2008): *Poètiques catalanes del segle XX*, Barcelona, Editorial UOC.

Marrugat, Jordi (2014). *Narrativa catalana de la postmodernitat. Històries, formes i motius*. Barcelona: Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona.

Marrugat, Jordi (2015): *Josep Carner 1914. La poesia catalana al centre de la modernitat europea*, Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Panyella, Ramon (ed.) (2010): *Concepcions i discursos sobre la modernitat en la literatura catalana dels segles XIX i XX*, Lleida, Punctum i GELCC.

Panyella, Ramon; Marrugat, Jordi (eds.) (2006): *L'escriptor i la seva imatge. Contribució a la història dels intel·lectuals en la literatura catalana contemporània*, Barcelona, Grup d'Estudis de Literatura Catalana Contemporània / L'Avenç.

Schaeffer, Jean-Marie (2006): *¿Qué es un género literario?*, Madrid, Akal.

Webgrafia

Traces

<https://traces.uab.cat/>

Lletra (UOC)

<https://lletra.uoc.edu/>

Espais Escrits

<https://www.espaisescrits.cat/>

AELC

<https://www.escriptors.cat/>

Programari